

Jesenska številka naše gerontološko-medgeneracijske revije ima dve aktualni vsebini: slovenski zakon o dolgotrajni oskrbi in pandemija covid-19. Njej se je revija posvetila že v prejšnji številki. Dolgotrajna oskrba pa je naša prednostna vsebina od začetka izhajanja – v teh 22 letih je *Kakovostna starost* objavila 525 daljših člankov o raziskovalnih spoznanjih in političnih dokumentih ter o tujih in domačih dobrih praksah s področja dolgotrajne oskrbe.

V času priprave pričujoče številke je bil v javni razpravi predlog zakona o dolgotrajni oskrbi v Sloveniji. To se je zgodilo že tudi leta 2010 in 2017, vendar pa zakon doslej še ni prišel v parlamentarno obravnavo. Upajmo, da bo tokrat slovenska država dobila pravno ureditev tega nujno potrebnega novega sistema socialne varnosti. Sedanji predlog prinaša dobre rešitve, skladne z ureditvami in dobro prakso evropskih držav, ki so ta zakon sprejele pred četrto stoletja, potrebna pa so tudi pomembna dopolnitve, da bo zakon lahko dosegal zastavljene cilje. Revija s svojim izdajateljem Inštitutom Antona Trstenjaka za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje podpira predlog s potrebnimi dopolnitvami. Kakor ob vseh prejšnjih predlogih, smo tudi temu posvetili vso strokovno pozornost, da bi prispevali svoj delež h kakovostni rešitvi te pereče nacionalne naloge. Skupaj s izobraževalno-razvojnimi podjetjem za institucionalno oskrbo Firis Imperl d.o.o. in Konzorcijem 17 – združenjem okrog 30 slovenskih občin, ki hočejo urediti integrirano dolgotrajno oskrbo za svoje občane, smo pripravili Izjavo v podporo in dopolnitev predlaganega zakona. Izpostavili smo njegove dobre rešitve. Nacionalna blagajna na osnovi novega zavarovanja in državnega proračuna bo imela za oskrbo primerljiv delež BDP, kakor ga imajo druge evropske države. Kompetence za oskrbo prenaša na lokalne skupnosti, vendar premalo odločno, dosledno in stvarno. Pomembna novost po meri današnjega človeka bo osebna izbira upravičenca med različnimi možnostmi oskrbe. Predlog usmerja razvoj sistema v integracijo formalne in neformalne oskrbe, toda tudi tukaj so nujna bistvena dopolnila, da bo ta pogoj sodobne oskrbe uspeval. Družinskim in drugim neformalnim oskrbovalcem je treba enakopravno zagotoviti strokovno oporo in koordinacijo za njihovo učinkovito vključevanje v sistem oskrbe. Ta usmeritev rešuje tudi čedalje hujši kadrovski problem v dolgotrajni oskrbi. Za te naloge je treba v sistemu uvesti lokalne koordinatorje neformalne oskrbe. Naboru upravičenih oskrbovalnih storitev je nujno dodati psihosocialno pomoč, saj brez nje ni humane oskrbe, ne oskrbe oseb z demenco, ne paliativne oskrbe v terminalnem obdobju. Občinam je treba zagotoviti stvarne možnosti, da bodo lahko vzpostavljale svoje lokalne mreže integrirane oskrbe. Izjava, ki je objavljena v začetku revije, podrobneje razčleni in utemelji te in druge prednosti ter potrebne dopolnitve zakona o dolgotrajni oskrbi v Sloveniji, ki ga predlaga Vlada RS.

V reviji boste našli tudi druge prispevke o dolgotrajni oskrbi, od pomena filozofskega dialoga v paliativni oskrbi in delu hospica do poslavljanja in žalovanja v času izolacije ob covidu-19. Ta zadnji je eden iz vrste prikazov, ki prinašajo spoznanja in izkušnje pri reševanju problemov ob pandemiji covid-19 iz tuje literature. Opozoril bi še na izvirni članek o dogajanju ob epidemiji v avstrijskih domovih za stare ljudi. Pregledno opiše ukrepanje za zaščito stanovalcev in osebja, poglobljeno pa se ustavi tudi pri stiskah stanovalcev in njihovih svojcev ter ob etičnih dilemah vodstva v tej novi situaciji, npr. glede slovesa svojcev od umirajočega stanovalca.

Ko predajamo pričujočo številko revije bralcem, si uredništvo želi, da bi v naslednjih številkah lahko objavljali dobre izkušnje po obvladani pandemiji covid-19, ki najbolj prizadeva stare, krhke ljudi v dolgotrajni oskrbi. In tudi o sprejemu kakovostnega zakona o dolgotrajni oskrbi v Sloveniji.

Urednik